

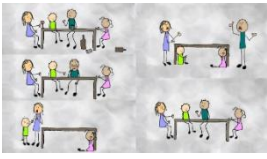

Skjermen viser:	I timen:
	Temaet denne timen er å være lojal, hva er det skal tro? Start med å se https://tv.nrk.no/serie/baseboys/sesong/3/episode/14
	<p>Hva betyr det å være lojal? Snakk sammen to og to.</p> <p>Forklar til elevene: Vi mennesker er det vi kaller "flokkdyr". Det betyr at vi er avhengige av å høre til i ulike flokker for å ha det trygt og bra. For at vi skal få høre til i flokkene våre er vi født med en del egenskaper som gjør at vi binder oss til hverandre og blir en flokk som tar vare på hverandre i hverdagen. Egenskapen lojal har vi for å høre til i en flokk. Vi har mange ulike flokker, som venneflokk, klasseflokk, eller fritidsaktivitetsflokk. Den viktigste flokken vi hører til i er familien. Familieflokken sørger for viktige ting vi trenger i hverdagen som en plass å bo, mat og klær og sånn. I familieflokken passer man også på hverandre og er glade i hverandre. Det å være lojal handler mye om nettopp dette; å ville ta vare på og beskytte de i flokken sin. Det er fint å være lojal overfor familien sin, og overfor venner. Men noen ganger kan barn la være å fortelle om vonde ting som skjer hjemme fordi de er lojale mot foreldrene. Det er ikke bare bra. Dersom man opplever at det skjer vonde ting hjemme har barn alltid lov å fortelle det, for da kan familien og barnet få hjelp.</p>
	Se filmen Familie og følelser - YouTube eller bruk lenka som ligger under filmen for å se den uten musikk.
	Hvorfor kan det bli det vanskelig for barn å være lojal i slike situasjoner? (Barna har det ikke bare bra hjemme, og fordi de tror de må være lojale med foreldrene så forteller de ikke andre om hvordan de har det hjemme. Da får de heller ikke hjelp til å få det bedre).
	Her velger barnet å fortelle om det som er vanskelig hjemme. Hvem er barnet lojal mot da? (Seg selv og søstera? Andre familiemedlemmer det går ut over, og også foreldra fordi de kan få hjelp til å få det bedre).
	Vi skal se en musikhvideoen om ei jente som har en pappa som drikker for mye alkohol: "Hæi" - Ravi ft. Mia Francke Rus - NRK Super - YouTube Hvordan kan jenta her både få hjelp selv, og hjelp til pappaen sin? Ved å fortelle dette til voksne hun stoler på slik at andre voksne kan hjelpe dem. Om hun er «lojal» og ikke forteller det til noen, så får de heller ikke hjelp.

4 hjørne – om lojalitet

Vi skal gjøre ei lita øving der elevene får mulighet til å ta valg i etiske dilemmaer knyttet til det å være lojal. Lag plass i klasserommet til at elevene kan gå til ulike hjørne av klasserommet etter hvilke alternativ de er mest enig i.

- a) Live er Manchester United- fan. Heilt siden hun var lita har hun og pappa sett på Man U- kamper sammen, som regel ikledd hver sin Man U- drakt. Den siste tida har vært tøff for laget. Man U. har gått på tap etter tap, og mange er frustrert på treneren. Live kjenner at hjertet hennes ikke banker like varmt for Man U som før. Hva bør Live gjøre?
- Live bør minne seg selv om alle de tinga hun liker ved laget sitt, og være lojal og holde fram med å støtte Man U også i perioder med motgang og tap.
 - Live kan holde med flere lag samtidig.
 - Live bør se seg om etter et anna fotball- lag som hun kan heie på og støtte
 - Andre forslag?
- b) Ola og Sander er brødre. Ola er eldst og går i 6. klasse, Sander i 4. Ola syns Sander kan være skikkelig irriterende, og de krangler ganske ofte. I går lånte Sander Ola sin PS4- controller, og rota den bort. På veg hjem fra skolen i dag ser Ola at to gutter i klassen til Sander er stygge med han, de skubber han og han detter i asfalten. Hva bør Ola gjøre?
- Ola bør være lojal med broren og gripe inn og støtte han i møte med bøllene.
 - Ola kan la Sander håndtere situasjonen selv, men si fra til en voksen når han kommer hjem.
 - Ola kan gå videre og tenke at Sander får klare seg selv siden han er så irriterende.
 - Andre forslag?

(Si gjerne til elevene at det er vanlig at søsken støtter hverandre ute selv om de ikke er så gode venner inne. Hva er grunnen til det? Lojalitet til flokken.)

- c) Foreldrene til Amund er skilt. Amund bor halvparten av tida med mamma, og halvparten av tida med pappa. Mamma spør ofte hvordan Amund har det når han er med pappa, og vil gjerne høre om hva pappa gjør og ikke gjør. Amund får følelsen av at mamma spør for å finne feil som pappa gjør. Hvordan bør Amund svare når mamma spør?
- Amund kan svare ærlig på alle spørsmåla mamma stiller.
 - Amund kan svare ærlig på spørsmåla, men legge til forklaringer og unnskyldninger dersom pappa har glemt noe som var viktig, eller sagt eller gjort noe som vart feil.
 - Amund kan fortelle litt når mamma spør, men utelate det dersom pappa har glemt noe som var viktig, eller sagt eller gjort noe som vart feil.
 - Andre forslag?

(Dette eksempelet er det mange som har erfaring med. Og her ser en typisk at barnet kjem i en lojalitetsskvis mellom foreldrene. Hvordan er dette for Amund?)

- d) Vennen din, Vera, forteller deg at faren hennes har forandra seg i det siste, og at han blir oftere sint enn før. Faren kan rope og brøle når han er sint, slå i veggen og kaste ting. Vera er redd. Han kjefter ofte på Vera og søskena, og Vera forteller deg at hun faktisk to ganger har sett at han har slått broren. Hvilket råd ville du gitt til Vera?
- Råde Vera til å si fra til pappa at han ikke kan oppføre seg slik, og at han må få hjelp til å få det bedre.
 - Råde Vera til å snakke med mora si, et anna familiemedlem, en lærer, helsesykepleier eller en annen voksen som Vera stoler på.
 - Råde Vera til å vente og se om det går over.
 - Andre forslag?

(Dette er komplisert. Her visest den skumle lojaliteten der barn beskytter en forelder som er voldelig, selv om det går ut over familien. Her er det viktig å si tydelig til elevene at Vera sinn venn også har et ansvar for å fortelle dette til en voksen hun stoler på. Barn skal ikke tole vald og overgrep fra foreldre for å være lojal.)

	<p>Gjør ei lita frosketidøving Puste i dyrestillinger - YouTube</p>
	<p>Om dere rekk mer så jobb videre med skilsmisse. Se filmen fra Verdiverkstedet: Skilsmisse er vanskelig. Hvordan takle det best mulig? - YouTube</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruk materialet på NRK Super - Tema - Skilsmisse. • Snakk sammen i grupper. Hva kan barn og unge oppleve som vondt og vanskelig når foreldrene går fra hverandre? Finnes det noe som kan være bra med at foreldrene går fra hverandre? Fortell også elevene om det er skilsmissegrupper tilgjengelig for dem på skolen.
	<p>De kan også se filmen om Joffe som blir flau når mamma får jobb som vaktmester på skolen der han går. https://tv.nrk.no/serie/klassen/sesong/1/episode/39</p> <p>Hvorfor var dette flaut for Joffe, og hva hjalp? Tenåringer er ofte flau over foreldrene sine, la de gjerne få snakke med hverandre om det!</p>
	<p>Del klassen inn i grupper på fire. Gruppene får i oppgave å lage ei eiga historie om lojalitet som de kan framføre i ei form de selve velger. Dette kan være intervju, skuespill, bildeillustrasjon, short stop animasjon, tegneseriestripe, power-point presentasjon, eller lignende.</p>